

The logo for bno, consisting of the lowercase letters 'bno' in white on a black background.

Deze richtlijn is tot stand gekomen
in een samenwerking tussen BNO,
CMBO en KVG0 (2009)

A large pink circle containing the text 'opdrachtgever' in black.

opdrachtgever

A black circle containing the text 'bno' and 'cmbo' in pink, stacked vertically.

bno
cmbo

Richtlijn aanleveren materiaal ten behoeve van **ONTWERP EN DRUKWERK- PRODUCTIE**

A large pink circle containing the text 'ontwerper' in black.

ontwerper

Doel Richtlijn

Stroomlijnen van de communicatie tussen opdrachtgever en ontwerper teneinde een optimaal ontwerp- en drukwerkresultaat te realiseren, tegen een transparante en voorspelbare prijs. Met de 'checklist' hiernaast kunnen partijen bij aanvang van de opdracht in overleg vaststellen of aan alle voorwaarden is voldaan. Ontbrekende onderdelen en/of afwijkende vormen van aanleveren kunnen als gevolg van noodzakelijke extra bewerkingen tot hogere kosten leiden.

Ontwerp- en productietraject

De opeenvolgende fasen in het ontwerpproces zijn gescheiden door beslismomenten. De opdrachtgever checkt tekst en beeld in de door ontwerper aangeleverde definitieve PDF. Na akkoord opdrachtgever worden ontwerpbestanden door de drukker voorbereid voor productie waarna een finale contract- of standproef wordt gemaakt. Deze kleurproef moet door opdrachtgever voor akkoord worden getekend. Publicaties en producten met bedrijfskritische informatie dienen volledig op correcte inhoud te worden gecheckt en per pagina van een paraaf te worden voorzien. Het resulterend document heet 'definitieve proef'.

CHECKLIST overdracht materiaal door opdrachtgever aan ontwerper t.b.v. ontwerp / layout voor print- of drukwerk

Schriftelijke opdrachtbriefing: besproken en akkoord

Offerte / budget: volledig en bevestigd

Teksten: volledig, gecorrigeerd en geleverd met geprint exemplaar ter voorkoming van fouten door afwijkende software. (Tekst in algemeen gebruikte software zoals Word, grafiek- en/of tabeldata idem zoals bijvoorbeeld Excel)

Beeldmateriaal: compleet; resolutie gecheckt en toereikend voor de gekozen productiewijze

Huisstijlcomponenten: specificaties en instructies aangeleverd

Planning / deadline(s): besproken en akkoord

Verwerkbaarheid van materiaal uit gebruikte software: besproken en akkoord

Lettertypes: uit publiek domein of met afgekochte licenties

Colofon: alle bijschriften en bronvermeldingen compleet

ontwerper

drukker

VAKTERMEN VERKLAARD

PDF/X-1a (PLUS) volgens de Ghent PDF Workgroup (www.gwg.org) is een wereldwijd geaccepteerde ISO standaard voor drukgereed aanleveren. De PDF bevat alle elementen die nodig zijn voor druk en print. Ook worden afloop en afsnede in de PDF gespecificeerd.*

ISO 12647 is een internationale standaard voor kleurreproductie in CMYK. Bij het maken van PDF/X-1a kan hier rekening mee gehouden worden.*

Certified PDF volgens de GWG aanleverrichtlijnen, hierbij wordt naast het gebruik van een specifiek PDF Profiel en preflightsoftware van Enfocus ook een omschrijving gegeven hoe en met welke software instellingen de PDF aangemaakt en gecontroleerd dient te worden.

Layout proef is doorgaans een proef waarop alle elementen van een document – in lage resolutie – zichtbaar zijn ter indicatie van de inhoud van het document. Eventueel kan deze proef op basis van een PDF een softproef zijn.

Standproef is een proef waarop alle documentelementen in de juiste resolutie, in positie met opmaak parameters zichtbaar zijn. Deze proef is altijd eenduidig van een drukvoorbereid of drukgereed bestand gemaakt. Een standproef geeft een indicatie van kleurgebruik maar is geen contractproef en is dus niet kleurbindend.

Contractproef is een proef die door kleursimulatie of -aanmaak op een offsetpers gebruikt kan worden als referentie op de drukpers bij het produceren van een opdracht. Een digitale contractproef is altijd van de drukgereede CAT 1 bestanden gemaakt.

ISO 12647-7 is de internationale standaard voor kleur-, contractproeven. Deze schrijft voor dat de proef is voorzien van een kleurstrip en een specificatie volgens welk papier type de proef gemaakt is.*

* Zie voor informatie over internationale normen, kleurinstellingen en opmaakaanbevelingen voor de meeste druktechnieken: www.printarena.nl
Deze richtlijn is tot stand gekomen in een samenwerking tussen BNO, CMBO en KVG0 (2009)

Richtlijn aanleveren materiaal ten behoefte van DRUKWERK- PRODUCTIE

Doel Richtlijn

Stroomlijnen van de communicatie tussen ontwerper en drukker teneinde een optimaal drukwerkresultaat tegen een transparante en voorspelbare prijs te realiseren. Met de 'checklist' (zie bijlage)

kunnen partijen voorafgaand aan de opdracht in onderling overleg vaststellen of aan alle voorwaarden is voldaan. Ontbrekende onderdelen of afwijkende vormen van aanleveren kunnen tot hogere kosten leiden.

De twee te onderscheiden vormen van aanleveren zijn:

1. **DRUKVOORBEREID** aanleveren
2. **DRUKGEREED** aanleveren

1. **DRUKVOORBEREID** aanleveren

Volledige opmaak van het beoogde eindproduct – op juist formaat met eventuele afloop – in een professioneel opmaakpakket, zoals InDesign of Quark, **inclusief**:

- **alle gebruikte lettertypes** met verwijzing naar de herkomst (leverancier/foundry/ontwerper) zodat de drukker het indien noodzakelijk kan aanschaffen. Hiermee gepaard gaande kosten kunnen worden doorberekend.
- **beelden in hoge resolutie** met vermelding bron kleurprofiel
- **illustraties** in de **juiste kleurruimte** in vectorbestand, zoals PDF of Illustrator. Plus een hoge resolutie PDF of stand-

proef voor het zichtbaar maken van overdrukinstellingen.

Follow up bij drukker De 'open' bestanden worden door de drukker omgezet naar een drukgerede PDF waarna een kleurproef wordt gemaakt. De proef moet door ontwerper (en eventueel diens opdrachtgever) worden goedgekeurd.

Voordeel drukker kan eventuele 'last minute' correcties en aanpassingen doorvoeren.

Nadeel omzetten en maken van proeven kost extra tijd en is kostenverhogend.

2. **DRUKGEREED** aanleveren

Drukgerede PDF wordt volgens internationale normen* aangeleverd door ontwerper.

- drukgerede PDF is **visueel en technisch gecontroleerd** en geaccordeerd.
- **juiste kleurruimte** (CMYK voor full colour werk, PMS eventueel met CMYK).
- ISO 12647-7 **contractproef** van de drukgerede cPDF voor het specifieke drukprocédé en de juiste papiercategorie met een meegeprinte Ugra-FOGRA CMYK Media Wedge en voorzien van een controlesticker wordt mee aangeleverd.

Voordeel snelle productie, met name bij digitale verwerking.

Nadeel als geen kleurproef wordt aangeleverd is kleurtechnische afstemming nodig. Daarmee zijn extra kosten en tijd gemoeid.

Anders aanleveren Bij alle afwijkende manieren van aanleveren zijn maatwerkafspraken tussen ontwerper en drukker noodzakelijk.

Follow up bij drukker Drukker controleert cPDF op juist gebruik GWG/PDF/x-1a normen en formaat plus afloop. Voor kleurkritische documenten wordt, indien er geen kleurproef wordt aangeleverd, door drukker een contractproef gemaakt van de drukgerede cPDF voor het specifieke drukprocédé en de juiste papiercategorie met een meegeprinte Ugra-FOGRA CMYK Media Wedge en voorzien van een controlesticker. Deze moet worden goedgekeurd door ontwerper en eventueel door diens opdrachtgever.